

**Uchwała Nr XII/371/2007
Rady Miejskiej w Gliwicach**

z dnia 22 listopada 2007 r.

w sprawie: zatwierdzenia „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2008”.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z 2001 r. z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. Nr 70 poz. 473 z 2007 r. z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miejska w Gliwicach
uchwala:**

§ 1

Zatwierdzić „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2008” w brzmieniu wg załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2008 r.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Gliwicach**

Marek Pszonak

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH MIASTA GLIWICE NA ROK 2008

ROZDZIAŁ I

1. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

W Gliwicach uzależnienie od alkoholu występuje u około 10.000 mieszkańców i jest to choroba społeczna, której konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych ale także członków ich rodzin i środowiska społeczne.

W 2006 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła i rozpatrzyła 262 wnioski o objęcie przymusowym leczeniem osoby uzależnione.

W 2006 roku w placówce leczenia odwykowego udzielono 539 porad, natomiast organizacje pozarządowe zanotowały ok. 13 900 osób korzystających między innymi z grup wsparcia, grup samopomocowych, z pomocy prawnika. Pozytywnym przejawem w leczeniu odwykowym jest wzrost liczby pacjentów podejmujących długotrwałą terapię odwykową.

Działające na terenie miasta Gliwice punkty konsultacyjne udzieliły następującej liczby porad:

- 1) punkt konsultacyjny przy Izbie Wyrzeźwień – 660 porad dla osób opuszczających Izbę oraz objął pomocą 984 osoby motywując je do leczenia. Liczba osób notowanych w związku z nadużywaniem alkoholu 2427, w tym 193 kobiety oraz 59 osób do 18 roku życia .
- 2) punkt pomocy ofiarom przemocy w rodzinie – 1 332 porad,
- 3) gminny telefon zaufania 740 porad.

Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 464 osoby oraz skierował na konsultacje 140 osób.

Szacunkowo około 20 000 osób w Gliwicach żyje w rodzinach, w których z powodu nadużywania alkoholu dochodzi do przemocy. Wynikiem nadużywania alkoholu jest również ubóstwo i demoralizacja powodujące współuzależnienie i szkody osobiste u członków rodzin.

Działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który posiada wysoko wykwalifikowaną kadrę specjalistów, zajmującą się bezpośrednio udzielaniem kompleksowej pomocy ofiarom przemocy.

Na terenie gliwickich szkół organizowane są programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży obejmujące w 2006 r. ok. 1660 uczniów, stałą opieką w świetlicach z programem profilaktycznym objętych jest przeszło 1100 dzieci, z których część korzysta z wyjazdów na kolonie i obozy z programem profilaktycznym.

W realizację miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych włączyły się również organizacje pozarządowe. Obecnie dofinansowuje się działalność 36 świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi w tym 13 świetlic prowadzonych przez stowarzyszenia i parafie.

Pomocy dzieciom i młodzieży udziela również Katolickie Centrum Edukacji Dzieci i Młodzieży KANA. W roku 2006 Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach rozpoczął realizację programu na rzecz dzieci ulicy, z którym uczestniczyło 46 dzieci.

Ważne miejsce zajmuje przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców z uwagi na obniżenie poziomu bezpieczeństwa, zagrożenie życia mieszkańców i poczucie braku respektu dla prawa. Statystyki policji i Sądu obrazują liczbę czynów naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.

Wynika z nich, że w związku nadużywaniem alkoholu notowano 346 osoby, przeprowadzono 1908 interwencji oraz udzielono pomocy 154 osobom w ramach programu „Niebieska Karta” przy współudziale przedstawicieli instytucji OPS i Poradni Leczenia Uzależnień.

Do Wydziałów Rodzinnych i Nieletnich tut. Sądu w 2006 roku wpłynęły łącznie 163 sprawy, z czego załatwiono ogółem 101 spraw w tym: w 28 sprawach orzeczono obowiązek leczenia w trybie niestacjonarnym, w 38 sprawach orzeczono obowiązek leczenia w trybie stacjonarnym, a w 20 sprawach oddalono wnioski.

Zapleczem dla realizacji miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są:

- 1) placówki leczenia odwykowego mieszczące się na terenie miasta Gliwice i poza jego terenem oraz organizacje pozarządowe zajmujące się terapią uzależnień wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) realizatorzy programów profilaktycznych,
- 3) grupy samopomocowe,
- 4) placówki oświatowe i stowarzyszenia prowadzące świetlice socjoterapeutyczne,
- 5) jednostki organizacyjne miasta (np. OPS, MZUK).

Ponadto w ramach realizacji miejskiego programu ma miejsce współpraca z Sądem, Policją i Strażą Miejską.

ROZDZIAŁ II

Cele Programu.

1. Cele strategiczne programu.

- 1) Efektywny system zapobiegania i likwidacji problemów alkoholowych.
- 2) Doskonalenie systemu wsparcia osób uzależnionych.
- 3) Zintegrowany system pomocy rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu.

- 1) Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
- 2) Zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem.
- 3) Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
- 4) Skuteczne formy kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie).
- 5) Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

ROZDZIAŁ III

Realizatorzy Programu.

1. Realizatorzy miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

- 1) Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.
- 2) Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego w Gliwicach.
- 3) Jednostki organizacyjne Miasta Gliwice.
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 5) Inne podmioty, którym zlecane są zadania miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

ROZDZIAŁ IV

Zasady finansowania Programu.

1. Źródła i zasady finansowania miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

- 1) Źródłem finansowania zadań miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Środki pochodzące z innych źródeł.

ROZDZIAŁ V

Zadania i sposoby realizacji celów szczegółowych Programu.

Cel 1: Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.

Zadanie: Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.

1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu oraz działań kontrolnych mających zlikwidować dostępność alkoholu dla nieletnich.
2. Wspólne akcje służb porządkowych dotyczących przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia i osobom nietrzeźwym.
3. Podejmowanie działań edukacyjnych mających na celu zmianę struktury spożycia napojów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba kontroli przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu
- Liczba akcji służb porządkowych
- Liczba cofniętych zezwoleń i wniosków ukaranie osób nie przestrzegających prawa

Cel 2: Zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem.

Zadanie: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i zmianę ich zachowań w sytuacjach związanych z alkoholem.

1. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym:
 - a) wspieranie instytucji, stowarzyszeń klubów sportowych i organizacji pozarządowych realizujących działania związane z profilaktyką alkoholową, postawą i zachowaniami mieszkańców związanych z alkoholem i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - b) współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych.
2. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba stowarzyszeń i organizacji
- Liczba programów o charakterze profesjonalnym
- Liczba osób uczestniczących w programach

Cel 3: Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

Zadanie: Prowadzenie profilaktycznej działalności w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta.
2. Wspieranie działalności punktu pomocy rodzicom dzieci, które spożywają alkohol.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej:
 - a) dofinansowanie i finansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - b) tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych oraz finansowanie realizacji programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym
 - c) dofinansowanie kolonii i obozów z programem profilaktycznym dla dzieci uczęszczających w ciągu roku na zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych
 - d) promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych
 - e) finansowanie szkoleń przeprowadzanych przez ekspertów i profesjonalistów zapraszanych przez instytucje miejskie i organizacje pozarządowe realizujące zadania miejskiego programu,
 - f) objęcie szkoleniami podstawowymi z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przedstawicieli policji, pracowników pomocy społecznej, kuratorów sądowych, straży miejskiej, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych instytucji uczestniczących w realizacji zadań miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - g) edukacja publiczna - prezentacja w mediach wiedzy na temat problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.
4. Program Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi
 - a) tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną m.in. troska o utrzymanie i zwiększanie liczby obiektów sportowych, terenów rekreacyjnych, tworzenie nowych osiedlowych placów zabaw oraz stałe odnawianie bazy urządzeń i sprzętu sportowego,
 - b) modernizacja i remonty obiektów sportowych oraz ich wyposażenie.
5. Inne formy oddziaływań profilaktycznych:
 - a) organizacja i finansowanie kampanii profilaktycznych: lokalnych i udział w ogólnopolskich,
 - b) promocja zdrowego stylu życia m.in. festyny, konkursy, zawody sportowe, imprezy profilaktyczne i sportowe itp.,
 - c) tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - klubów młodzieżowych, świetlic, klubów sportowych itp. oraz stałe odnawianie bazy materialnej placówek w potrzebny sprzęt i urządzenia sportowe,
 - d) doposażenie i wsparcie Policji w organizacji akcji profilaktycznych,
 - e) opracowywanie, wydawanie i zlecenie druku broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych
- Liczba dzieci korzystająca ze świetlic
- Liczba osób korzystających z działalności punktu
- Liczba osób kończących szkolenia i kursy
- Liczba placówek, w których dokonano modernizacji i remontów

Cel 4: Skuteczne formy kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Zadanie: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
 - a) przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym,
 - b) realizację procedury „niebieskiej karty” dla GKRPA,
 - c) przeprowadzanie badania biegłych (psychologa i psychiatry) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - d) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym,
 - e) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Pomoc ofiarom przemocy domowej poprzez:
 - 2.1. Dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i problemem przemocy.
 - 2.2. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z policją, strażą miejską, OPS, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy.
 - 2.3. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy.
 - 2.4. Realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy domowej:
 - a) prowadzenie grup pomocowych dla ofiar przemocy domowej,
 - b) prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej,
 - c) współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej,
 - d) realizacja programów rehabilitacyjnych dla sprawców przemocy,
 - e) prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba udzielanych porad
- Liczba wniosków skierowanych do sądu
- Liczba programów rehabilitacyjnych dla sprawców przemocy i liczba uczestników

Cel 5: Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Prowadzenie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla osób mających problemy z używaniem substancji psychoaktywnych.
2. Realizacja zadań pomocy ludziom uzależnionym po przebyciu podstawowym programie terapii - programy wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję.
3. Realizacja programów pomocy dla młodzieży nadużywającej napojów alkoholowych w połączeniu z innymi środkami psychoaktywnymi.
4. Realizacja programów szkoleniowych oraz szkoleniowo-motywujących w szczególności dla bezrobotnych mających problemy alkoholowe oraz ich rodzin pobierających zasiłki z OPS.
5. Realizacja programów dla bezdomnych nadużywających napojów alkoholowych.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba grup terapeutycznych i liczba uczestników
- Liczba programów szkoleniowych
- Liczba osób kończących programy szkoleniowe
- Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z OPS

ROZDZIAŁ VI**Zasady wynagradzania członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.**

1. Za udział w posiedzeniach Komisji, członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie listy obecności.
2. Wysokość wynagrodzenia wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz.1679 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2008r.

ROZDZIAŁ VII**Realizacja Programu.**

Odpowiedzialnym za realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z ramienia Prezydenta Miasta jest Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.